

Reactie

‘Isolatieprogramma Rijswijk 2023-2036’

GEVRAAGD ADVIES AAN HET COLLEGE

April 2023

De Adviesraad Energietransitie Rijswijk heeft op 27 februari 2023 het verzoek ontvangen advies uit te brengen over het Isolatieprogramma Rijswijk 2023-2026: een subsidieregeling voor het isoleren van slechte woningen in Rijswijk. Wij hebben met interesse het concept van dit programma gelezen. Wij willen te kennen geven, dat we dit programma van harte ondersteunen.

Met dit schrijven geven wij het college een aantal adviezen. Wij concentreren ons op de volgende onderwerpen:

- Doelgroepen en energiearmoede
- Overweging om over te gaan op Rijswijkse subsidie
- Randvoorwaarden voor het slagen van het programma

Overwegende dat:

1. Het programma gericht is op VvE's en particuliere woningeigenaren van slechter geïsoleerde woningen. Waarbij extra aandacht uitgaat naar doelgroepen waarvoor drie 'criteria' onderkend worden, namelijk:
 - Kwetsbare huishoudens
 - Energielabel (extra focus op lage energielabels)
 - WOZ-waarde (extra focus op woningen met een WOZ-waarde tot NHG-grens)

Een definitie van 'kwetsbaar' wordt niet gegeven. Dat maakt eventuele operationalisering in een subsidieregeling wellicht lastig. Paragraaf 4.1 van het woningisolatieprogramma gaat nader in op deze materie, maar is niet SMART.

De raad wenst een subsidieregeling te treffen, waarvoor zij over een periode van drie jaar jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar stelt. Daarmee is het geen opneemregeling: Op=Op. Het risico bestaat dat de 'beter gesitueerden' handiger c.q. sneller zijn in het aanvragen van subsidie. Gelet op de bedoeling van het Isolatieprogramma en de omstandigheid dat het budget gelimiteerd is, verdient de doelgroepbenadering verdere concretisering, zodanig dat genoemd risico zoveel mogelijk gemitigeerd kan worden.

Indien het college wil sturen op besteding aan woningen en huishoudens die dit het meest nodig hebben zou gekozen kunnen worden voor een "push-" of "pull" aanpak. Bij de push aanpak benadert de gemeente actief die panden en huishoudens die behoren tot de uitgewerkte doelgroep. Bij de pull aanpak wacht het college op een actie van de huizenbezitter. Explicitering van de benaderingswijze is nuttig met het oog op de doeltreffendheid van de subsidie.

Taalvaardigheden van inwoners kunnen een belemmering zijn voor het bereiken van de doelgroepen, indien gekozen wordt voor een 'pull' benadering. Bij beide benaderingen kan wellicht hulp worden gevonden bij de Sociale Dienst, de Voedselbank etc., plaatsen waar de

zwaksten (“kwetsbare huishoudens”) contact mee hebben. Daar zouden desbetreffende burgers voorlichting kunnen krijgen en de weg tot ondersteuning worden gewezen. Benadering van doelgroepen vanuit bestaande gemeentelijke databases lijkt omwille van doelbinding een schending van de AVG.

2. Bijna iedereen - zoals beschreven staat in hoofdstuk 5 van het woningisolatieprogramma - bij het Nationaal Warmtefonds een lening kan afsluiten of een subsidie kan krijgen van de overheid (zoals de ISDE-regeling) voor verduurzaming. Desalniettemin besluit de gemeente om een Rijswijkse subsidie te verstrekken. Deze keuze vraagt om een duidelijker motivering. In hoofdstuk 5 van het Isolatieprogramma geeft het college een opsomming van landelijk regelingen. Een heldere analyse, die aangeeft waarom de gemeente toch een eigen regeling wil en wat daarmee bereikt wordt, ontbreekt.
3. Met het oog op sturing, resultaten en verantwoording het onduidelijk is welke randvoorwaarden aanwezig worden verondersteld om (vooraf) in te kunnen schatten dat het programma tot een goed einde wordt gebracht. Daartoe zal vooraf helder moeten zijn wanneer de subsidieregeling doelmatig en doeltreffend heeft gewerkt. Het Isolatieprogramma onderkent een aantal criteria, namelijk:
 - a. helpen van kwetsbare huishoudens;
 - b. aanpak van 270 particuliere woningen, 150 VvE's (in totaal 2000 woningen)
 - c. stimuleren gebruik landelijke regelingen.

De vraag hoe deze criteria in het woningisolatieprogramma helpen om tot de gewenste resultaten te komen wordt niet duidelijk beantwoord in het programma.

Adviseert de Adviesraad Energietransitie Rijswijk het College als volgt:

1. **Doelgroepen en energiearmoede**

Concretiseer nader welke criteria er zijn om in aanmerking te komen voor subsidie van de gemeente Rijswijk. Zodanig dat de huishoudens, waar de grootste energiearmoede heerst (de primaire doelgroep), het meeste profijt hebben van het programma. Gerichte communicatie over de regeling bij de doelgroep ‘kwetsbaren’ en panden met een slecht label, kan hieraan bijdragen.
2. **Overweging om over te gaan op Rijswijkse subsidie**

Verhelder de redenen, die de gemeente Rijswijk heeft, om over te gaan tot Rijswijkse subsidie in een omgeving, waar het Nationale Warmtefonds en de ISDE al vele mogelijkheden voor subsidies en leningen aanbieden. En geef aan wat de verwachte toegevoegde waarde is van deze regeling, bovenop de reeds bestaande regelingen.
3. **Randvoorwaarden voor het slagen van het programma**
 - a. Meet hoeveel procent van de ontvangers van de ondersteuning en de subsidie van de gemeente Rijswijk tot de primaire doelgroep behoren.
 - b. Meet hoeveel meer aanvragen voor subsidies en leningen van het Warmtefonds en de ISDE door persoonlijke benadering van de gemeente Rijswijk gestimuleerd zijn.

Hiermee willen wij ook refereren aan ons eerdere advies ‘Met en Weten’ (juli 2022): het getalsmatig inzicht in de voortgang en het succes van regelingen zal bijdragen aan de bewustwording van en draagvlak voor de energietransitie bij de inwoners van Rijswijk.